

Conjunctuurbeeld Spanje

3 september 2012

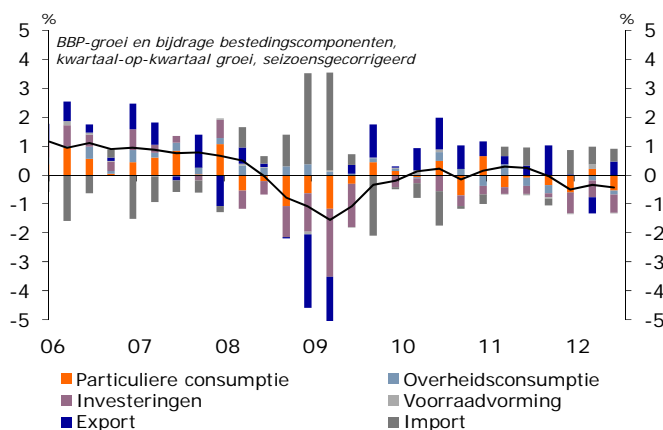
Van slecht naar slechter

jaar op jaar mutatie in %	'11	'12	'13
Bruto binnenlands product	0,4	-1¾	-1
Particuliere consumptie	-1,0	-2¼	-1¾
Overheidsconsumptie	-0,5	-5¼	-7¾
Investeringen	-5,3	-9	-1½
Uitvoer goederen en diensten	7,6	2¾	6¾
Invoer goederen en diensten	-0,9	-6	¾
Consumentenprijzen	3,1	2½	2½
Werkloosheid (%)	21,6	25¼	26½
Begrotingssaldo (% BBP)	-8,5	-6¼	-4
Staatsschuld (% BBP)	68	81	87

De krimp van de Spaanse economie zal in de tweede helft van het jaar waarschijnlijk sterker zijn dan in de eerste helft. In het tweede kwartaal bleef de krimp nog beperkt tot 0,4% k-o-k. De verdere krimp van de binnenlandse bestedingen werd deels gecompenseerd door een hernieuwde groei van de export. Voor de tweede helft van het jaar ligt een verdere sterke daling van de binnenlandse bestedingen in het verschiet. Het consumentenvertrouwen daalde in augustus zeer sterk. Overheidsbeleid zet de koopkracht van huishoudens onder druk. Lagere overheidsbestedingen leiden bovendien ook direct tot verdere krimp van de economie.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

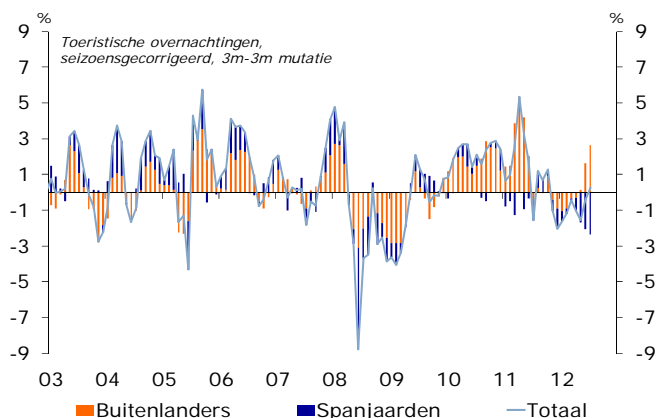
Omvang verdere BBP-daling in 12K2 viel mee...

Het Spaanse BBP-volume daalde in 12K2 0,4% k-o-k. Daarmee was de krimp voor het derde kwartaal op rij relatief mild in vergelijking met zowel het tempo van achteruitgang in de recessie van 2008/09 als met de recente economische terugval in Italië. Tegelijkertijd was de economie voor deze nieuwe recessie begon nog lang niet hersteld van de eerder opgelopen schade. Het statistisch bureau publiceerde onlangs herziene BBP-cijfers waaruit blijkt dat het herstel van de Grote Recessie langzamer geweest is dan eerder gedacht. Door de hernieuwde terugval van het BBP werd in 12K2 een nieuw dieptepunt sinds 08K1 bereikt. Lichtpuntje in 12K2 was de hernieuwde groei van het exportvolume.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

... mede geholpen door groei toerisme

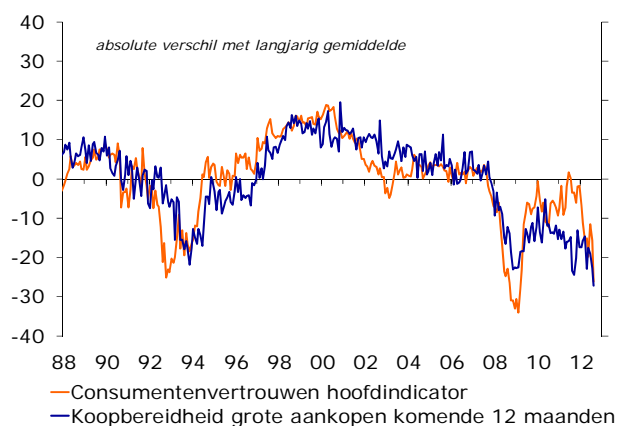
De uitvoer van diensten was bepalend voor de exportgroei in het tweede kwartaal. De dienstenexport nam met 4,2% k-o-k toe terwijl de export van goederen slechts 0,4% steeg. Na drie kwartalen krimp droegen de uitgaven van buitenlandse bezoekers weer positief bij aan de dienstenexport. Na een forse daling van het aantal overnachtingen door buitenlanders in 2008 en 2009 trad in 2010 en de eerste helft van 2011 een snel herstel op. Sinds medio 2011 was echter weer sprake van een lichte terugval. Maar van april t/m juli is de groei weer teruggekeerd. Bij een stabiele ontwikkeling in augustus en september zal het toerisme ook in 12K3 positief aan de Spaanse exportgroei bij kunnen dragen.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

Conjunctuurbeeld Spanje

3 september 2012

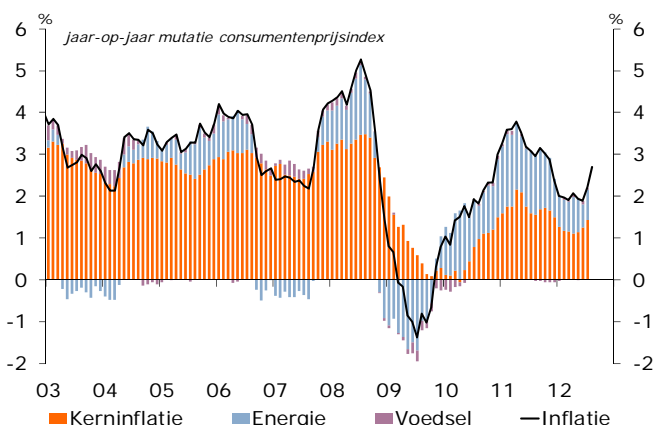
Consumentenvertrouwen daalt hard

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

Terwijl de groei van het aantal toeristische overnachtingen door buitenlanders terugkeerde, versnelde de krimp van het aantal overnachtingen door Spanjaarden. De Spaanse particuliere consumptie daalde in 12K2 met 0,9% k-o-k. In de afgelopen 6 kwartalen was de krimp gemiddeld 0,5% per kwartaal. Het consumentenvertrouwen stortte in augustus in elkaar met een daling van 10,5 punten. Sinds de start van de reeks in 1987 werd alleen in september 1990 een grotere daling gemeten. De bereidheid om grote aankopen te doen bereikte in augustus een historisch dieptepunt. Wij verwachten voor het derde kwartaal dan ook opnieuw een forse daling van de particuliere consumptie.

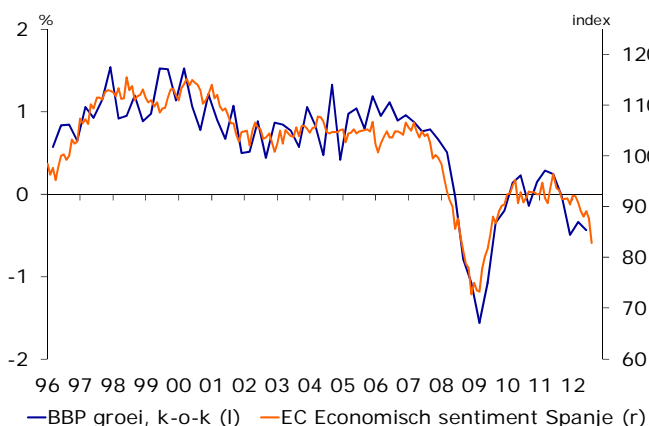
Inflatie omhoog door overheidsbeleid

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

De forse daling van het consumentenvertrouwen volgt op de aankondiging in juli van nieuwe maatregelen om het begrotingstekort terug te dringen. Een van de gevolgen van deze maatregelen is een sterke stijging van de inflatie. In juli nam de inflatie onder andere toe omdat geneesmiddelen door een hogere eigen bijdrage fors duurder werden. Op 1 september zijn de btw-tarieven verhoogd. Net als in 2010 zien we dat de inflatie al een maand voor de verhoging oploopt omdat ondernemers de prijzen al eerder aanpassen. De inflatie steeg in augustus van 2,2% naar 2,7% en zal in september waarschijnlijk verder stijgen tot boven de 3%.

Forse daling sentiment wijst op versnelling BBP-krimp

Bron: Reuters EcoWin

Niet alleen de consument werd in augustus een stuk pessimistischer. Het vertrouwen van ondernemers in alle sectoren van de economie nam ook flink af. De samenvattende Economisch Sentiment Indicator van de Europese Commissie daalde in augustus naar het laagste punt sinds juni 2009. Wij rekenen op een versnelling van de BBP-krimp in het derde kwartaal en verwachten dat op zijn vroegst in het tweede kwartaal van volgend jaar een einde komt aan de recessie. De particuliere consumptie en de investeringen zullen verder dalen door een daling van de koopkracht en het lage vertrouwen. Bovendien zullen ook de overheidsuitgaven door de bezuinigingen verder dalen. De werkloosheid, die in juli 25,1% bereikte, zal nog verder stijgen.

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 – 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl